

Kulttuuri

Näyttely

Koskeminen sallittu

Jurottavia miehiä esittävät puuveistokset osoittautuvat lähemmässä tarkastelussa ilmeiltään hauskoiksi.

Varkaus
Sirpa Ylönen

Tähän teokseen on pakko kävellä sisälle. Onneksi se on myös sallittua.

Varkauden taidemuseon Kansasen salin täyttää joensuulaisen kuvanveistäjä **Reetta Gröhn-Soininen** teos *Oi kuusipuu!*, jossa puiset pojat laulavat kuorossa. Kuorolaisten väliin voi mennä ja kuorolaisia saa koskettaa. Teos suorastaan kutsuu vaeltamaan kuoron sekaan.

Näyttelyn muitakin töitä voi koskettaa. Taiteilija itse hivelee yhden veistoksensa olkapäätä ja toteaa, että on ihan mukavaa, jos teoksiin tulee kosketuksista ajan patinaa.

Näyttely *Voi poijaa!* - *laulu raikakoon!* sopiikin erinomaisesti myös lasten katsottavaksi. Värikkäät ja ilmeikkäät puuveistokset kiinnostavat varmasti pienempiäkin katsojia.

Äkkiä katsottuna näyttely on täynnä jurottavia miehiä. Tai poikia, kuten Gröhn-Soininen veistoksiaan itse kutsuu. Tarkemmin katsottuna ilmeet ja eleet ovatkin aika hauskoja. Onhan niissä jotain perisuomalaista, mutta ei se ole välttämättä synkkyyttä.

Tai synkkyys on vain katsojan silmässä. Esimerkiksi tummat hahmot teoksessa *Naamiaiset* eivät ole hautajaisvieraita vaan joukko poikia pukeutuneina Darth Vade-



Osa *Oi kuusipuu!* -teoksesta.

SIRPA YLÖNEN

riksi, *Star Wars* -hahmoksi. Gröhn-Soininen kokee, että ilo ja suru ovat lähellä toisiaan pikemmin kuin vastakkaisia tunteita. Ilon ja surun vuoropuhelua on myös hänen veistoksissaan.

Veistosten hahmot ovat nimenomaan poikia.

– En ole koskaan tehnyt ei-esittävää tai nimetöntä työtä.

Ihmisten välinen kommunikatio ja sen puute ovat Gröhn-Soinisen teemoja. Hän tutkii ihmisen elekieltä ja sanatonta viestintää.

– Me osaamme lukea toisistamme hienovaraista viestintää. Ei aina tarvitse kielenkannat laulaa. Suomalainen osaa kuunnella ja osallistua keskusteluun olemuksellaan.

Veistoksiin liitetään staattisuus, mutta Gröhn-Soininen näkee omat poikansa matkalla seuraavaan liikkeeseen. Ne ovat pieniä pysäytettyjä hetkiä.

– Läkähähdys seuraavasta ajatuksesta, mihin suuntaan se lähtee.

Gröhn-Soininen kokee, että ilo ja suru ovat lähellä toisiaan pikemmin kuin vastakkaisia tunteita. Sitä ilon ja surun vuoropuhelua on myös hänen veistoksissaan.

Teoksista valtaosa on puuta. Vain yksi on betonia.

Synkkyys on vain katsojan silmässä.

– Puu on tuntunut kaikista ommimalta. Miulla on rehti, hyvä fiilis, kun teen puusta.

Gröhn-Soininen aloittaa veistämisen moottorisahalla. Sen kanssa hän jatkaa mahdollisimman pitkälle, kunnes ottaa käyttöön kirveen, puukon ja taltat. Materiaaliksi kelpaa melkein mikä puu hyvänsä, mutta mieluiten hän veistää koivua.

– Se on kova ja siinä on hyvä kai-verrusjalki. Tykkään, että koivussa on vastusta ja että olen fyysisesti väsynyt, kun teen töitä.

Tie pöllistä teokseksi kestää useamman vuoden. Puun pitää ensin kuivua, sitten sitä veistetään, ja se kuivuu taas ennen kuin jatketaan. Gröhn-Soininen kulkeekin koko ajan valppaana etsimässä sopivaa materiaalia.

Gröhn-Soinista puhuttelee myös suomalaisten suhde puuhun. Piha-kuusestaan ison pöllin taiteilijalle antanut sanoi, että on hienoa, kun pihapuu jatkaa elämäänsä taide-teoksena.

Puu määrittelee jonkin verran sitä, miten työ muotoutuu, mutta Gröhn-Soinisella on aina muoto valmiina mielessä, kun hän tarttuu moottorisahaan.

– On oltava joku suunnitelma. Kun sahalla ottaa jotain pois, se on pois.

● Reetta Gröhn-Soinisen näyttely *Voi poijaa!* - *laulu raikakoon!* Varkauden taidemuseossa 4.1.2019 saakka.

Ylä-Savossa kehitetään kulttuuritoimintaa nuorille

Verkkokysely: Tavoitteena on sitouttaa nuoria pienille paikkakunnille kulttuurin avulla.

Ylä-Savo
Pirjo Nenola

Alue- ja väestökehitykseen keskitetyt valtiotieteen tohtori **Timo Aro** sanoi *Image*-lehden haastattelussa tämän vuoden helmikuussa, että alle 35-vuotiaiden asenteissa on tapahtunut valtava muutos. Työelämä-sanassa paino oli ennen sanalla työ, nyt sanalla elämä.

Rakennemuutoksessa suurimpia häviäjiä 2010-luvulla ovat olleet maakuntien kakkos- ja kolmoskaupungit. Nuorten mieltymyksillä on aiempaa suuremmat heijastevaikutukset.

Kaupungeilla pitääkin Aron mukaan olla kovien vetovoima-

tekijöiden, kuten työpaikkojen ja koulutuspaikkojen, lisäksi pehmeää vetovoimaa, viihtyisyyttä ja pöhinää. Ylä-Savossa etsitäänkin nyt nuoria ja nuoria aikuisia koskettavia pito- ja vetovoimatekijöitä muun muassa meneillään olevalla Kulttuurista siivet ja juuret -hankkeella.

Hankkeen 16–29-vuotiaille suunnattu verkkokysely kerää marraskuun loppuun mennessä tietoa siitä, millaisia toiveita harrastusmahdollisuuksista on ja mistä nuoret ovat kiinnostuneita.

Iisalmen kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö **Sanna Marin** kertoo, että esiselvityksen hankkeelle

tehnyt Ylä-Savon kulttuurivastavien työryhmä havaitsi, ettei nuorten ryhmään päästy kiinni. Lisäksi havaittiin, että kuntien kulttuuripalveluiden ja nuorisopalveluiden välinen raja oli epäselvä.

Marin toteaa, että kyselyn avulla saadaan tietoa, miten alueelle voidaan sitouttaa kulttuurin kautta. Samalla esitellään kulttuuritehtäviä.

– Ylä-Savon liikuntatarjontaa tuodaan esille, mutta kulttuuriharrastusmahdollisuuksia ei. Kuitenkin kulttuuritoiminnasta voi löytyä täältä kotoisin olevalle tai tänne muuttavalle juuri se omin tekeminen.

Projektityöntekijä **Riikka-Liisa**

Kajanus näkee kulttuurin alueellisenä kilpailuvälittinä. Hän huomauttaa, että kulttuuri ja luovat alat ovat koko ajan kasvava elinkeino.

– Tälle kentälle kannattaa panostaa!

Kyselyyn tavoitellaan tuhatta vastaajaa. Kajanus toteaa, että jos saadaan kattava otos, tiedetään, millaisia toimijoita kentällä on ja mitä toiveita heillä on.

Kajanus näkee Kulttuurista siivet ja juuret -hankkeen tiedonkeräämishankkeena. Hankkeen vaikutuksia voidaan hänen arvionsa mukaan nähdä vuonna 2020.

Hanke

Kulttuurista siivet ja juuret

■ Kulttuuripalveluiden suunnittelua nuorilta nuorille.

■ Kokoa tietoa alueen 16–29-vuotiaiden toiveista.

■ Tulke kuntien kulttuuritoimintaa ja kulttuurin tekijöitä.

■ Rahoittajina opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Iisalmen, Kiuruveden, Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kulttuuritoimet sekä Keiteleen kulttuuripalvelut.